

dette Forslag havde foreligget til Forhandling i Mar, vilde vi jo nu have været ude over al Vanffelighed; thi det er under denne Behandling, ligesom det har været det under 2den Behandling, stadignæl netop Definitionen i § 1 og dens Oversættelse paa § 4, der vækker den heftige Kamp og Modstand. Udvalget har jo imidlertid ikke skabt denne Definition af Gaardbegrebet, men det har uregelmæssigt sluttet sig til den ærede Indenrigsministers Ansættelse om at faae en saadan Bestemmelse optaget i Loven, og det har lyttet til de Bemærkninger, som fra interesserede Parters Side ere fremkomne, den Frygt, der er udtalt for, at Begrebet, som det er stillet i Regeringens Forslag, skulde kunne komme Godeeierens Interesser for nær. Vi have lyttet til disse Bemærkninger, og det ærede Thing ved, at de Forslag, vi have stillet, bære Vidne om, at vi ogsaa have imødetrukket disse Udtalelser, saavidt det efter vor Anskuelse om Lov og Ret og efter vor Samvittighed var os muligt. Dette Begreb staar nu i § 1, og giver den bindende Regel for Fremtiden, forsaavidt Fæstegaardenes Omdeling angaar, og der er ikke tænkt paa at ville røkke ved dets Kraft og Betydning der; men Begrebet er jo ved selve Lovforslaget, Regeringsforslaget flyttet over i § 4; er Definitionen end ikke indført der i Ord, saa viser jo dog Nr. 1 i § 4 hen til det 2det Stykke i § 1, og i Virkeligheden staar altsaa hele Definitionen der. Nu foreslaar man imidlertid, at den skal ikke have mindste Kraft og Betydning, der er ikke Spørgsmaal om ikke at give den tilbagevirkende Kraft, men den skal overhovedet ikke have nogen Magt og Betydning; thi en Lov har jo først egentlig Betydning, hvor der kan reises Tvivl, men Ændringsforslaget tillader jo, at enhver Tvivl skal berettiges til at gaa til Domstolene og æfle Dom for, hvorledes Gaardbegrebet skal forstaaes, ikke efter § 1 eller § 4 i denne Lov, men efter Fortidens Lov og Ret. Det er saaledes saa fuldstændig rigtigt som muligt, hvad der blev bemærket af min ærede Sidemand (Madvig), at Ændringsforslaget ophæver enhver Betydning af Definitionen af en Gaard, forsaavidt Fæsteligtheden angaar. Vel bemærkede den høitærede Inden-

rigsminister, at det alligevel vilde have sin Betydning, at der fandtes et saadant Begreb i § 4, flyttet over fra § 1, thi det vilde vække en Præsumption, som Domstolene vilde respektere. Men i saa Henseende har det Intet at betyde; thi allerede nu er Præsumptionen, hvor der er Spørgsmaal om Bønderjord, for Fæsteligthet. Jeg tror rigtigt nok, at det er meget beklageligt, at Sagen er kommen til at staa saaledes, at den høitærede Minister, jeg tar ikke sig anbefaler Ændringsforslaget under Nr. 13, men dog synes for sine Bedømmende ikke at have Synnerligt modsigende at bemærke. Vi have gjort os al Umage for at begrænse Begrebet efter de Udtalelser, der ere fremkomne her i Salen, og vi have holdt os overbeviste om, at det var lykkedes os at fastsætte Begrebet saaledes, at det ikke paa nogen Maade udtøddet Fæsteligtheden, men stemmedes med de gamle Loves Opfatning, men vi have rigtigt nok ogsaa troet, at hvis der trods alle vore Bestræbelser, trods al den Klogskab, der fra vor og andens Side var anvendt paa at opnaa det rette Udtryk for, hvad der allerede tidligere var fæsteligthet Jord, desuagtet skulde kunne findes en eller anden mindre Uoverensstemmelse, hvad vi dog ikke kunne anerkende uden det, saa stede de ved sig til det andet, end hvad der nødvendig maa findes. Sled, hvor Gang Lovgivningsmagten søger at bringe Klarhed og gammelt Uklarhed, og at det overværende Bigtige var i det Hele at have tilstedeværende Uklarhed i Lovgivningen. Jeg tror derfor rigtigt nok, at det vilde være et beynnderligt Resultat at komme til naar man efter den 2den Behandling, hvor man har vedtaget Begrebet om "Gaard", maatte gaae ganske vilde udslette det. Der kan ikke være Tvivl om, at den rette Fremgangsmaade, dersom man overhovedet vilde anse en Forandring for nødvendig, vilde have været den at paavise, at der var nogen som helst Jordparcel, der gik ind under vort Gaardbegreb, men efter den ældre Lovgivning vilken var fæsteligthet undergivet, og da stille Ændringsforslag i denne Retning. Vi skulde da tilvilde have undersøgt Sagen; men ved et saa generelt Ændringsforslag som det under Nr. 13 ganske at ophæve Begrebet, ja, det maa jo for det Første